

179. sz. Egyezmény

a tengerészek toborzásáról és munkaközvetítéséről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1996. október 8-án nyolcvannegyedik ülészakára ült össze,

Figyelembe véve a tengerészek szerződésének pontjairól szóló 1926. évi Egyezmény, az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi Egyezmény, a munkaerőpiaci szolgáltatásról szóló 1948. évi Egyezmény és Ajánlás, a szervezkedés és kollektív tárgyalás jogáról szóló 1949. évi Egyezmény, a tengerészek alkalmazásáról (külföldi vízi járművek) szóló 1958. évi Ajánlás, a hátrányos megkülönböztetésről (foglalkoztatás és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény, a tengerészek foglalkoztatásáról (műszaki fejlődés) szóló 1970. évi Ajánlás, a foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló 1973. évi Egyezmény, a munkaviszony folytonosságáról (tengerészek) szóló 1976. évi Egyezmény és Ajánlás, a kereskedelmi hajózásról (minimális előírások) szóló 1976. évi Egyezmény, a tengerészek repatriálásáról szóló (módosított) 1987. évi Egyezmény és a munkaügyi ellenőrzésről (tengerészek) szóló 1996. évi Egyezmény rendelkezéseit, és

Felidézve, hogy az Egyesült Nemzeteknek a Tenger Törvényéről szóló 1982. évi Egyezménye 1994. november 16-án életbe lépett, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészek munkaközvetítéséről szóló 1920. évi Egyezmény módosításával kapcsolatban, mely kérdés az ülészak napirendjének harmadik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1996. október 22-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A tengerészek toborzásáról és munkaközvetítéséről szóló 1996. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény szempontjából-

- (a) az „illetékes hatóság” a minisztert, kijelölt tisztviselőt, minisztériumot vagy más olyan hatóságot jelent, amelynek jogában áll szabályzatokat, rendeleteket, vagy egyéb jogi érvennyel rendelkező utasításokat kibocsátani a tengerészek toborzására és munkaközvetítésére vonatkozóan;
- (b) a „toborzó és közvetítő szolgálat” jelentése bármely olyan személy, társaság, intézmény, ügynökség vagy egyéb szervezet az állami vagy a magánszektorban, amely munkaadók nevében tengerészeket toboroz, vagy tengerészeket a munkaadóknál állásba helyez;
- (c) a „hajótulajdonos” kifejezés a hajó tulajdonosát, vagy bármely más szervezetet vagy személyt, például a hajótulajdonos megbízottját vagy a hajóbérlőt jelenti, aki a hajó tulajdonosától magára vállalta a felelősségét a hajó működtetéséért, és aki ennek a

felelősségnek a magára vállalásával beleegyezett abba, hogy átvegye az ezzel járó összes feladatot és kötelezettséget;

- (d) a „tengerész” kifejezés jelentése olyan személy, akire vonatkozóan teljesülnek a tengerjáró hajó, valamely kormány tulajdonában álló katonai vagy nem kereskedelmi célra igénybevett hajók kivételével, fedélzetén történő alkalmazás vagy bármilyen feladat betöltésének feltételei.

2. Az illetékes hatóság, a halászhajó-tulajdonosok és a halászok, illetve a partmenti hajózás egységei, és az ezeken szolgáló tengerészek képviseleti szervezeteivel folytatott tanácskozást követően, ésszerűnek tűnő mértékben, alkalmazhatja az Egyezmény rendelkezéseit a halászokra vagy a partmenti hajózás egységein szolgáló tengerészekre is.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény rendelkezéseiben foglaltak semmilyen tekintetben nem értelmezhetők úgy, hogy-

- (a) megakadályozzák azt, hogy a tengerészek és a hajótulajdonosok szükségleteinek összeegyeztetésére irányuló politika keretében a tagállam ingyenes állami toborzó és közvetítő szolgálatot tartson fenn tengerészek számára, akár úgy, hogy az a valamennyi munkavállaló és munkaadó számára működtetett állami munkaerőpiaci szolgáltatás részét képezi, akár úgy, hogy azzal összhangban működik
- (b) kötelezővé teszik a tagállam számára egy, a magán toborzó és közvetítő szolgálatok működtetésére szolgáló rendszer létrehozását.

2. A már létrejött vagy létrejövő magán toborzó és közvetítő szolgálatok a tagállam területén kizárólag egy engedélyezési vagy tanúsítási rendszernek vagy egyéb szabályozási formának megfelelően működhetnek. A kérdéses rendszer létrehozása, fenntartása, módosítása vagy megváltoztatása előtt konzultálni kell a hajótulajdonosok és a tengerészek képviseleti szervezeteivel. Tilos ösztönözni az ilyen magán toborzó és közvetítő szolgálatok indokolatlan elterjedését.

3. A jelen Egyezményben foglaltak semmilyen tekintetben nem érintik a tagállam jogát ahhoz, hogy a tengerészek toborzása és közvetítése vonatkozásában saját törvényeit és jogszabályait alkalmazza a zászlója alatt hajózó hajókra.

3. cikk

A jelen Egyezményben foglaltak semmilyen tekintetben sem korlátozhatják a tengerészt alapvető emberi jogai, ide értve a szakszervezeti jogokat is, gyakorlásában.

4. cikk

1. A tagállamnak nemzeti törvényekkel vagy megfelelő jogszabályokkal kell-

- (a) biztosítani, hogy a tengerészekre a toborzásért illetve munkaviszony biztosításáért sem közvetett, sem közvetlen módon, sem teljesen, sem részlegesen, ne háruljon bármiféle díj vagy egyéb költség; ebben az értelemben a kötelező nemzeti orvosi vizsgálatok, bizonyítványok, személyes úti okmányok és a nemzeti tengerész szolgálati könyv költségei nem tekintendők a „toborzás díjának vagy egyéb költségnek”;

- (b) meghatározni, hogy a toborzó és közvetítő szolgálatok közvetíthetnek-e, vagy toborozhatnak-e tengerészeket külföldre, és ha igen, milyen feltételek szerint;
- (c) előírni, a magánélethez való jog és a bizalmas információk védelme szem előtt tartásával, azt, hogy a toborzó és közvetítő szolgálatok milyen feltételek szerint dolgozhatják fel a tengerészek személyi adatait, ide értve a kérdéses adatok gyűjtését, tárolását, csoportosítását és harmadik féllel való közlését;
- (d) meghatározni, hogy a vonatkozó törvények és jogszabályok megsértése esetén mely feltételek alapján lehet felfüggeszteni vagy visszavonni egy toborzó és közvetítő szolgálat engedélyét, tanúsítványát vagy ennek megfelelő felhatalmazását; és
- (e) előírni, ha az engedélyezési vagy tanúsítási rendszertől eltérő szabályozás van érvényben, hogy a toborzó és közvetítő szolgálatok mely feltételek szerint működhetnek, továbbá milyen szankciók érvényesíthetők ellenük abban az esetben, ha ezeket a feltételeket megsértik.

2. A tagállamnak biztosítania kell, hogy az illetékes hatóság-

- (a) szigorú felügyeletet gyakoroljon minden toborzó és közvetítő szolgálat fölött;
- (b) csak akkor adjon ki vagy újítsa meg engedélyt, tanúsítványt vagy ennek megfelelő felhatalmazást, ha megbizonyosodott arról, hogy az illető toborzó és közvetítő szolgálat megfelel a nemzeti törvények és jogszabályok által támasztott követelményeknek;
- (c) megkövetelje, hogy a tengerészek toborzó és közvetítő szolgálatainak vezetősége és állománya olyan megfelelően képzett személyekből álljon, akik érdemleges ismeretekkel rendelkeznek a tengerészeti ágazatról;
- (d) megtiltsa a toborzó és közvetítő szolgálatoknak, hogy olyan eszközöket, eljárásokat vagy listákat alkalmazzanak, amelyek célja, hogy megakadályozzák a tengerészek munkába állását vagy elrettentsék őket ettől;
- (e) megkövetelje a toborzó és közvetítő szolgálatoktól, amennyire az kivitelezhető, intézkedések foganatosítását arra vonatkozólag, hogy a munkaadó rendelkezzen eszközökkel ahhoz, hogy megóvja a tengerészt külföldi kikötőben történő vesztegeléstől; és
- (f) biztosítás, vagy ezzel egyenértékű megfelelő intézkedés révén biztosítsa egy olyan védelmi rendszer kialakítását, amely kárpótolja a tengerészeket azért az anyagi veszteségükért, amely a toborzó és közvetítő szolgálat velük szemben fennálló kötelezettségeinek elmulasztásából eredhet.

5. cikk

1. Minden toborzó és közvetítő szolgálat vezessen nyilvántartást valamennyi általa toborzott vagy állásba közvetített tengerészeiről, és ezt ellenőrzés céljából az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátania.

2. Minden toborzó és közvetítő szolgálatnak biztosítania kell, hogy-

- (a) valamennyi általa toborzott vagy állásba közvetített tengerész képesített legyen, és rendelkezzen az adott állás betöltéséhez szükséges okmányokkal;
- (b) a munkavállalási megállapodások és munkaszerződések megfeleljenek az érvényben levő törvényeknek, jogszabályoknak és kollektív szerződéseknek;

- (c) a tengerészeket tájékoztassák a munkavállalási megállapodás és a munkaszerződés szerinti jogaikról és kötelességeikről a szerződéskötést megelőzően, vagy annak során; és
- (d) megtegyék a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy a tengerészek aláírás előtt és után is átnézzék a munkavállalási megállapodást és a munkaszerződést, és kapjanak egy példányt a munkavállalási megállapodásból.

3. A fenti 2. bekezdésben foglaltak semmilyen értelemben nem csökkentik a hajótulajdonos vagy a parancsnok kötelességeit és felelősségét.

6. cikk

1. Az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy megfelelő rendszerek és eljárások legyenek a toborzó és közvetítő szolgálatok tevékenységével szemben felmerülő esetleges panaszok szükség szerinti kivizsgálására, alkalmasint a hajótulajdonosok és tengerészek bevonásával.

2. Minden toborzó és közvetítő szolgálatnak ki kell vizsgálnia és meg kell válaszolnia tevékenységével kapcsolatos valamennyi panaszt, és tájékoztatnia kell az illetékes hatóságot bármely megoldatlan panaszról.

3. Amennyiben a hajón tapasztalt munka- vagy életkörülményekkel kapcsolatos panasz jut a toborzó és közvetítő szolgálatok tudomására, ezt továbbítaniuk kell az illetékes hatóság felé.

4. A jelen Egyezményben foglaltak semmilyen értelemben nem gátolják meg a tengerészt abban, hogy panaszát közvetlenül az illetékes hatóság elé tárja.

7. cikk

A jelen Egyezmény módosítja a tengerészek munkaközvetítéséről szóló 1920. évi Egyezményt.

8. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

9. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

4. A jelen Egyezmény valamely tagállam általi ratifikációja, annak hatályba lépésével, a tengerészek állásba helyezéséről szóló 1920. évi Egyezmény azonnali felmondását jelenti.

10. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezmény első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

11. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

12. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke szerint valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

13. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

14. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában-

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 10. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

15. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.